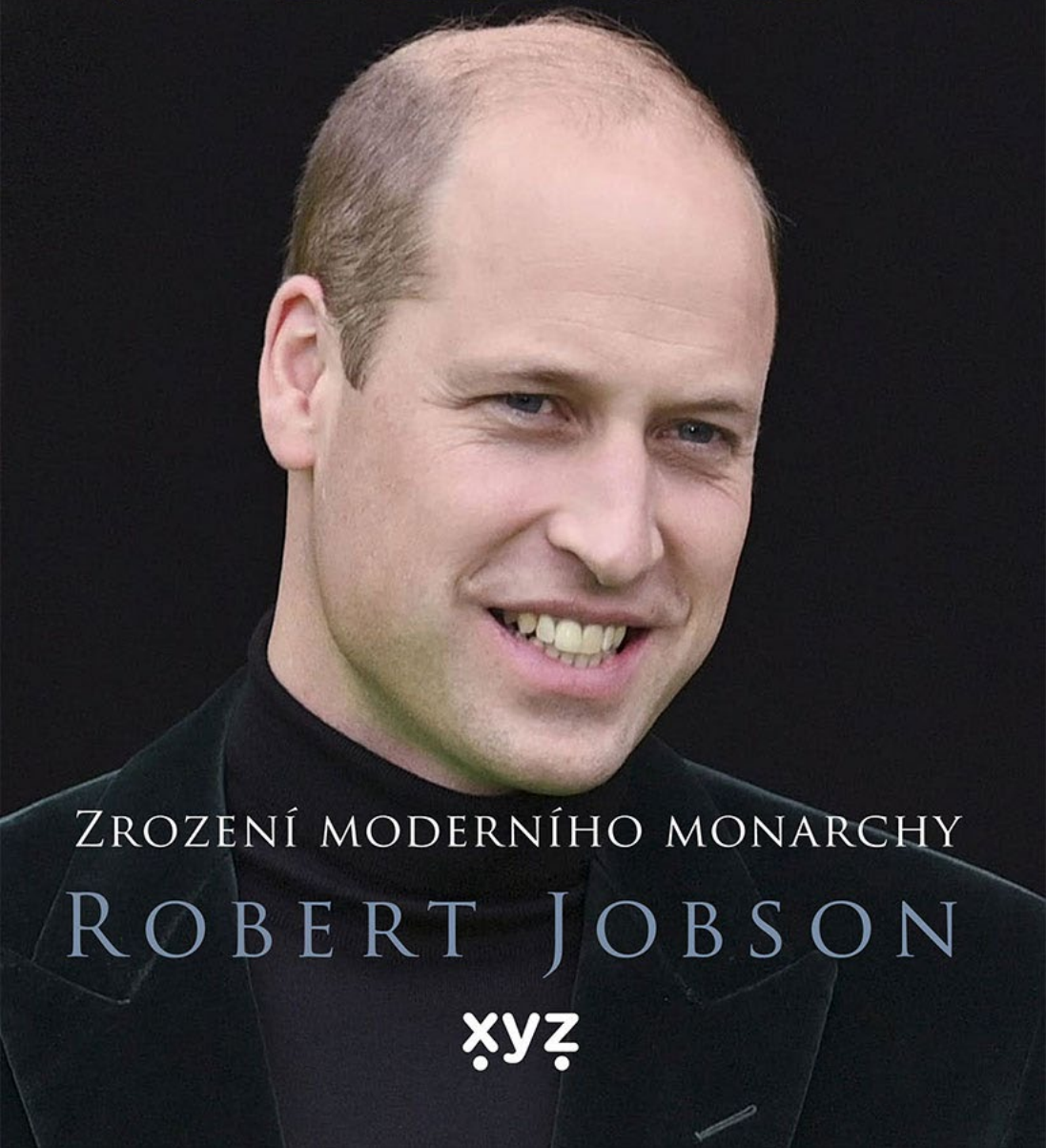

PRINC WILLIAM

ZROZENÍ MODERNÍHO MONARCHY
ROBERT JOBSON

xyz

Princ William: zrození moderního monarchy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Robert Jobson

Princ William: zrození moderního monarchy – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

PRINC
WILLIAM

ZROZENÍ MODERNÍHO MONARCHY

Narodilo se roku 2024 a záhy získalo zástupy fanoušků.
Ve světě cirkulární ekonomiky je zkrátka celebritou.
Poznejte ho i vy na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem
smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám
ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si
vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio
částku o 20 %.

PRINC
WILLIAM

ZROZENÍ MODERNÍHO MONARCHY
ROBERT JOBSON

xyz

Pro mou matku Jean

*„Mými životními zásadami jsou čestnost, upřímnost,
obhleduplnost a laskavost.“*

Jeho královská Výsost princ William, vévoda z Cambridge

„Rád bych promluvil ke všem mladým lidem, kteří nás dnes večer sledují. Příliš dlouho jsme byli nečinní v ochraně budoucnosti naší planety. Cena Earthshot je tu pro vás. V příštích deseti letech budeme konat. Budeme hledat řešení, jak naši planetu uzdravit. Prosím vás, abyste se i nadále vzdělávali, požadovali změny a neztráceli naději.

Společně se postavíme všem výzvám.“

Jeho královská Výsost princ William, vévoda z Cambridge,
na slavnostním ceremoniálu Earthshot Prize, Alexandra Palace,

17. října 2021

OBSAH

Úvod a poděkování	9
Předmluva: Princ pro naši planetu	17
Kapitola první: Malý princ	29
Kapitola druhá: Nezbytný náhradník	52
Kapitola třetí: Telenovela	71
Kapitola čtvrtá: Ráj na zemi	84
Kapitola pátá: Floreat etona!	94
Kapitola šestá: Bezstarostné mládí	116
Kapitola sedmá: Pochybnosti	140
Kapitola osmá: Skutečný romantik	187
Kapitola devátá: Svatba století	201
Kapitola desátá: Ani na krok	225
Kapitola jedenáctá: Rozinka	233
Kapitola dvanáctá: Austrálie	255
Kapitola třináctá: Rodinný typ	265
Kapitola čtrnáctá: Nesmrtelný odkaz	284
Kapitola patnáctá: „Mírotvůrce“	291
Kapitola šestnáctá: Fantastická čtyřka	297
Kapitola sedmnáctá: Cesty se rozcházejí	307
Kapitola osmnáctá: Rozkol v královské rodině	321
Kapitola devatenáctá: Cena earthshot	345
Kapitola dvacátá: Mediální obraz	357
Doslov	367
Zrození královny	367
Odkazy na zdroje	378
Apendix	383

Redakční poznámka:

Text překládáme v nezměněné podobě tak, jak vyšel v roce 2022. Některé události či tituly v knize tak již nejsou aktuální.

ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ

Bard z Avonu, William Shakespeare, napsal: *Někteří se velcí narodí, jiní si velikost dobudou a jiným se velikost musí vnutit.* V případě Jeho královské Výsosti prince Williama, vévody z Cambridge, jenž 21. června 2022 oslavil čtyřicáté narozeniny, to bude pravděpodobně od každého trochu. Narodil se jako přímý dědic britského trůnu, aby jednoho dne stanul v čele „slavné“ instituce britské monarchie. Prvorozeným synem a následníkem trůnu se stal díky prostému řízení osudu – jeho „velikost“ mu tedy spadla do klína. Vrozená pokora by mu nikdy nedovolila tvrdit, že se této „velikosti“ domohl pouze vlastními zásluhami. Rozhodně nedosáhl ani zdaleka takové výjimečnosti, aby se mohl srovnávat se svou babičkou, královnou Alžbětou II. Byla nejstarší a nejdéle vládnoucí panovnicí a je téměř nemožné vyjmenovat všechny významné úspěchy její dlouhé a slavné vlády. Během sedmdesáti let v čele monarchie se zasloužila o její modernizaci a o transformaci Britského společenství národů a zároveň se také zasadila o to, aby byly nástupnické principy spravedlivější. Do historie se zapsala nejen službou během druhé světové války, kdy podpořila svého otce krále Jiřího VI. v „nejtemnější hodině“ národa, ale také významnými zahraničními návštěvami, například v Irsku v roce 2011, nebo když jako první z britských panovníků vystoupila před americkým Kongresem. Není však pochyb o tom, že až nastane jeho chvíle, bude mít i princ William

jako monarcha příležitost zanechat svůj odkaz. Doposud si vedl velmi dobře. Využil své slávy a popularity k reálným krokům vedoucím k záchraně naší planety. Za to, že se této zásadní ekologické výzvě postavil čelem, si jistě zaslouží uznání. Stále má dostatek času na dosažené úspěchy navázat – a možná se právě tato tematika stane odkazem jeho vlády.

Princ William dosáhl světové proslulosti a je odhodlán čelit výzvám spojeným se službou koruně a zemi. Zároveň je však rozhodnut jít vlastní cestou, až přijde jeho chvíle vládnout. Veřejnost ho vnímá jako milujícího manžela krásné Catherine a otce milovaných dětí, prince George, princezny Charlotte a prince Louise, kteří jsou pro něj vším. Navenek působí klidně a vyrovnaně, v soukromí je to však muž velmi uzavřený a svůj osobní život si žárlivě chrání. Kromě toho, že se vášnivě zajímá o životní prostředí a udržitelný rozvoj, věnuje také čas a energii záchraně ohrožených druhů, kterým hrozí vyhynutí – v podstatě se zajímá o záchranu naší planety jako takové. Jeho odhodlání ukončit zavrženíhodný nelegální obchod se slonovinou a spolupráce s charitativní organizací Tusk jsou vskutku chvályhodné. Jasně se vyjádřil, že nechce být jen figurkou, která bude královským hlasem z pozadí volat po krocích, aniž by se zasloužil o jejich realizaci. Chce hledat skutečná řešení obrovských problémů, jimž čelíme my i zvířata, která s námi naši planetu sdílejí. Tento laskavý muž prokázal svou lidskost a soucit, zatímco po boku své ženy Catherine neúnavně podporuje kampaně charitativních organizací zabývajících se duševním zdravím, díky čemuž se zasloužili o významný posun v boji se stigmatizací duševních chorob a depresí.

V soukromí však může William působit jako přecitlivělý člověk s obtížnou a výbušnou povahou, jehož reakce bývají mnohdy nekontrolovatelné, a to především v záležitostech týkajících se jeho rodiny. Je známý svými ostrými výpady proti zástupcům tisku, kteří si v minulosti dovolili narušit jeho rodinný život. Tak tomu bylo i v roce 2021 v případě jistého fotografa, kdy se tento nešťastník zaměřil na Williama a jeho děti při projíždce na kolech poblíž Sandringhamu v Norfolku. Žádné fotografie se mu nakonec pořídit nepodařilo, což ale nezabránilo Williamovi v tom, aby se do něj rozzlobeně nepustil a nepovolal na něj svou policejní ochranku. Dokonce i dlouholetí spolupracovníci Williamova týmu si nejprve raději zjistí, jak se princ zrovna „vyspal“ a zda je vhodný okamžik na to, aby se v jeho přítomnosti sebevědomě vyjadřovali k problematickým tématům. Lidé z jeho okolí o vévodovi tvrdí, že podléhá emocím a občas bývá obtížné s ním „vyjít“. Taková tvrzení však nesouzní s Williamovým veřejným obrazem klidného a vyrovnaného otce rodiny. Ani v manželství s Catherine, s níž se oženil v roce 2011, ale znají se již od dob vysokoškolských studií, se čas od času nevyhnou ostrým výměnám názorů. „Když mu rupnou nervy, dokáže si pořádně zakřičet,“ přiznává jeden z jeho blízkých spolupracovníků. „Nutno dodat, že si vévoda a vévodkyně nezůstávají během hádek nic dlužni a oba se dokážou náležitě ozvat. Znají se už ale tak dobře, že je zase velmi rychle po bouři. Obecně by se dalo říct, že Catherine na manžela působí uklidňujícím dojmem.“

Možná právě kvůli těmto rychlým změnám nálad kolem něj opatrně našlapuje i jeho otec Charles, princ z Walesu. O Williamovi je známo, že vyžaduje úctu od těch, kdo jsou v nástupnické

linii na nižších příčkách, ale sám bývá popravdě jen málokdy uctívý k těm, kteří jsou v hierarchii nad ním. William je od dětství pragmatik. Je to muž činu a neztrácí čas tím, co nemůže změnit. Miluje výzvy. Dosáhl mnoha obdivuhodných úspěchů, jako například v leteckém výcviku, a v životě se dokázal poprat se spoustou překážek a emočních traumat. Dospěl bezpochyby v cílevědomého a úspěšného muže s širokým spektrem zájmů, pevnou vůlí a sebevědomím, což je přínosné nejen pro jeho současné postavení, ale především pro budoucí roli panovníka.

U příležitosti čtyřicátých narozenin vévody z Cambridge jsem se rozhodl napsat tuto knihu, abych nabídl hlubší pohled na komplexnost jeho osobnosti, jež se skrývá za veřejnou maskou. Abych odhalil skutečnou tvář muže na prahu středního věku, který se jednoho dne stane naším čtyřicátým třetím panovníkem od roku 1066, kdy na královský trůn nastoupil jeho jmenovec Vilém I., vévoda normandský, známý jako Vilém Dobyvatel. (Královna Alžběta II. je čtyřicátým prvním anglickým panovníkem od roku 1066. Pokud princ Charles přežije Její Veličenstvo, stane se čtyřicátým druhým monarchou. Pokud ne, čtyřicáté druhé místo od dob Viléma I. bude patřit Williamovi.) Nacházíme se v přechodném období v dějinách moderní britské monarchie. Zajímalo mě tedy, jaké jsou motivace našeho budoucího krále Viléma V. (pokud si toto jméno zvolí), čím se nechá inspirovat, jaké má ambice, touhy a vášně, abych mohl definovat jeho osobnost a základní hodnoty. V podstatě mě zajímalo, jakým bude jednou králem a kam tento muž nasměruje naši monarchii.

Williamovo dětství bylo poznamenáno veřejně propíraným rozvodem jeho rodičů a tragickou smrtí matky Diany v době, kdy byl

ještě velmi mladý, což nepochybně formovalo jeho osobnost. Po psychické i emoční stránce ho toto vše zajisté ovlivnilo, přesto nedovolil, aby prožitým citovým traumatům podlehl a nechal se svými problémy definovat. Místo toho dospěl ve vyrovnaného a rozvázného muže, jehož pevnou životní kotvou je láska k manželce a třem dětem. Následoval tedy příkladu mladšího bratra Harryho, jenž otevřeně přiznal, že se s duševními problémy vypořádal pomocí terapie. William našel oporu ve své vnitřní síle a soustředěné mysli, ale především také v podpoře milující a praktické ženy Catherine, aby se mohl vydat vlastní cestou. Nepřichází tak jako jeho bratr Harry se srdcem na dlaní, právě naopak. William si své soukromí bedlivě střeží. Je si ale také velmi dobře vědom toho, co se od něj očekává, a chápe důležitost role, kterou je předurčen plnit.

Jako spisovatel, novinář a moderátor jsem více než třicet let mapoval příběhy klíčových postav rodu Windsorů. V roli královského korespondenta jsem měl to štěstí setkat se při mnoha příležitostech osobně s princem Williamem a dalšími členy rodiny, včetně jeho manželky Catherine. Doprovázel jsem prince na cestách po Velké Británii i na oficiálních zahraničních návštěvách po celém světě. Příležitostně jsem měl dokonce možnost cestovat stejným letounem britského královského letectva Voyager. Jako vůbec první jsem Williama „vyzpovídal“ v zimě roku 1995, kdy jsem byl vybrán, abych mu položil několik předem schválených otázek na svazích švýcarského lyžařského střediska Klosters, kde lyžoval se svým bratrem princem Harrym a sestřenicemi princeznou Beatrice a princeznou Eugenií. V průběhu své kariéry, kdy jsem se věnoval rodu Windsorů, jsem měl možnost dělat rozhovory také s dalšími členy

královské rodiny a přinesl jsem mnoho exkluzivních reportáží – některé mé články dokonce získaly ocenění. Napsal jsem také několik bestsellerů o Williamových rodičích princovi Charlesovi a princezně Dianě, stejně jako o zesnulém princovi Philipovi, vévodovi z Edinburghu, včetně bestselleru New York Times *Diana: Closely Guarded Secret*, na němž jsem spolupracoval s Dianiným bývalým osobním strážcem ze Scotland Yardu, inspektorem Kenem Wharfem, MVO (držitelem vyznamenání Člen Královského viktoriánského řádu).

Cílem této knihy je nahlédnout za senzacechtivé titulky, které se zaměřují na témata, jež přitahují pozornost, jako tomu bylo v případě nedávných rozepří mezi Williamem a jeho bratrem princem Harrym. Ačkoli se jedná o záležitosti nepochybně významné, podle mého mínění by neměly při hodnocení Williamova dosavadního života dominovat. Abych mohl přinést pravdivý a ucelený portrét tohoto muže, čerpal jsem raději ze svých vzpomínek a z poznatků získaných od zdrojů, které působily nebo stále ještě působí v prostředí královského paláce i mimo něj. Využil jsem tedy nejen svých rozsáhlých znalostí o windsorské dynastii, ale také svědectví mnoha dobře informovaných královských spolupracovníků a palácových úředníků, ať již současných či bývalých. Jména některých z nich zde mohu uvést, jiní si přáli zůstat v anonymitě. Mezi ty, jimž bych rád poděkoval za pomoc s rukopisem a za jejich dlouholeté rady, se řadí inspektor Ken Wharfe MVO, Mervyn Wycherley RVM, Colleen Harrisová MVO DL, zesnulá Felicity Murdo-Smithová CVO, Ailsa Andersonová LVO, Dr. Ed Perkins MVO, Dickie Arbitor LVO, Patrick Jephson LVO, zesnulý Geoffrey Crawford CVO a Charles Anson CVO, HP. Chtěl bych také poděkovat Lily Jobso-

nové a Kaře Kennedyové za jejich neocenitelnou pomoc s výzkumem a ověřováním faktů. Velké díky patří i dalším autorům, jejichž díla jsem četl a v některých případech z nich čerpal při vyhledávání informací pro tuto knihu. Jsou to Penny Junorová, Robert Lacey, Brian Hoey, Andrew Morton, Tom Bower, Christopher Wilson, zesnulý James Whitaker, Christopher Andersen, Colin Butfield a Jonathan Hughes. Děkuji i svým přátelům a kolegům, kteří mě během let podpořili na mé královské pouti a na našich cestách po světě jako doprovod oficiálních návštěv, zejména Richardu Kayovi, Robinu Nunnovi, Arthuru Edwardsovi MBE FRPS, Kentu Gavinovi a Ianu Walkerovi. Další, kterým bych rád poděkoval, jsou Michael Cole, Camilla Tomineyová, Katie Nicholová, Alan Jones a Charlie Rae. Samozřejmě nemohu zapomenout ani na své vydavatele Johna Blakea a Jona Rippona a celý skvělý redakční a marketingový tým v Ad Lib, patří jim velké díky za to, že tento projekt podpořili a umožnili jeho realizaci. A nakonec bych rád poděkoval své rodině: synovi Charliemu, matce Jean a zesnulému otci Vicovi, jejichž láska, rady a podpora mě doprovázejí po celý život.

Doufám, že tato kniha splní, co jsem si předsevzal: poskytnout intimní a seriózní obraz muže, jenž dospěl do role novodobého britského korunního prince. William je odhodlaný plnit své povinnosti na výbornou a ochotně sloužit své zemi. Až nastane jeho čas vládnout, vydá se jako skutečný vůdce a panovník své doby vlastní cestou.

Robert Jobson, květen 2022

PŘEDMLUVA

PRINC PRO NAŠI PLANETU

„Naše generace má jasné cíle. Musíme společně chránit a obnovovat přírodu, čistit vzduch a oživit oceány. Vybudovat svět bez odpadů a vyřešit klimatickou krizi.“

Jeho Výsost princ William, vévoda z Cambridge

Když jsme bezpečně dosedli na přistávací dráhu letiště v Láhauru v Pákistánu, princ William odhrnul závěs oddělující kabinu a vešel do ekonomické sekce v zadní části letounu Airbus 330 Voyager Královského letectva, kde seděli členové akreditovaných médií a několik dalších členů posádky. Nebyl to zrovna klidný let, ale princ se tvářil uvolněně a na tváři mu zářil široký úsměv. „Pilotoval jsem já,“ zažertoval. Několik novinářů se tomu zasmálo, ale všem se nám svorně ulevilo, že je naše utrpení u konce. Jen několik minut předtím jsme okýnkem letadla pozorovali, jak se po jeho pravém boku honí blesky a do šedého křídla buší kroupy velikosti golfových míčků. Na palubě byla s budoucím králem i jeho žena Catherine, členové královského štábu a ochranky a doprovázeli je vybraní členové tisku.¹

Letadlo se během silné bouřky v jedné chvíli zakymácelo a prudce kleslo asi o čtyřicet metrů. Padesátka přítomných novinářů a předpokládám, že i členové královského personálu v přední části paluby, vyletěli ze sedadel. Zoufale se pokoušeli zachytit technické vybavení, jako televizní kamery, fotografické soupravy a notebooky, aby se nerozletěly po kabině a nerozbily se. Můžeme si jen představit, co se nejspíš honilo hlavou Williamovi a vévodkyni z Cambridge, kteří seděli odděleně od ostatních v přední části letadla, v soukromé uzavřené sekci vyhrazené pro královskou rodinu nebo předsedu vlády. Po hodinovém kroužení nad letištěm v pákistánském Islámábádu a dvou neúspěšných pokusech o přistání se zkušený pilot Královského letectva rozhodl, že bude jednodušší ustoupit od původního plánu a vrátit se do Láhauru.

Po více než třiceti letech, kdy se věnuji reportážím o královské rodině a doprovázím je na jejich zahraničních návštěvách, jsem nalétal stovky tisíc kilometrů po celém světě. Na cestách jsem tedy jako doma a rozhodně se nebojím létat. Jenže turbulentní přelet nad Pákistánem 17. října 2019 se ukázal být vskutku náročnou zkouškou. Podobalo se to spíš jízdě na horské dráze a jako letecký pasažér jsem asi ještě nikdy nebyl tak vynervovaný. Neplánované přistání v Láhauru narušilo program našeho turné a byli jsme nuceni ve městě přenocovat. Pro britské velvyslanectví a bezpečnostní týmy se jednalo o logistickou noční můru. Pro Williama s Catherine byla okamžitě přistavena limuzína, aby je odvezla do apartmá čtyřhvězdičkového hotelu Pearl Continental. William se ale nejprve ujistil, že se jeho soukromý tajemník Simon Case postará o zástupce tisku. Já osobně jsem byl připravený strávit noc na podlaze příletové haly

a poté, co nás do ní uvedli, jsem se rychle vrhl na jednu z volných židlí a snažil se najít zásuvku, abych si mohl dobít telefon. Zanedlouho jsme se ale opět stěhovali. Autobus nás odvezl do stejného hotelu, v němž se ubytoval královský pár. Pákistánské bezpečnostní složky kolem něj vytvořily ochranný kordón. Média měla z bezpečnostních důvodů zakázáno o nuceném návratu letounu Královského letectva do Láhauru informovat a tento zákaz měl trvat až do doby, než se podaří dopravit manželský pár do Islámábádu.

V porovnání s předchozími zahraničními návštěvami zaujal princ William k novinářům tentokrát odlišný postoj. Už jen samotná skutečnost, že měl k dispozici letoun Královského letectva Voyager, který bývá obvykle vyhrazen pro Její Veličenstvo královnou, prince z Walesu nebo současného premiéra, naznačovala, že se jedná o významnou zahraniční cestu. Šlo pravděpodobně o vysoce důležitou diplomatickou misi, do níž královská rodina a ministerstvo zahraničí investovaly mnoho času a úsilí. Williamovo vystupování působilo skutečně státnickým dojmem. Svou roli sehrál i princův tajemník Simon Case, jenž byl později premiérem Borisem Johnsonem povolán zpět, aby se ujal řízení státní správy. Jako zkušený diplomat a člen státní správy dokáže Williama instinktivně nasměrovat tak, aby princ mohl naplno využít svého vlivu.

Simon Case během letu ze základny Královského letectva v Brize Norton do Pákistánu otevřeně novináře informoval o důležitosti této návštěvy a seznámil je s jejími možnými diplomatickými a bezpečnostními dopady. Také vyzval excelentně proškoleného Williama, aby se zástupci tisku vše do detailu probral i on. Byl to z jejich strany velmi profesionální přístup. Pro královský pár tedy

cesta neznamenalala jen další z nespočetných příležitostí, jak s úsměvem zapózovat přítomným fotografům (přestože i to bylo na pořadu dne), ale přijeli sem splnit svou misi, jejíž součástí se vědomky či nevědomky stali sami doprovázející novináři. Vše se totiž odehrálo krátce poté, co zahraniční cesta vévody a vévodkyně ze Sussexu do Jihoafrické republiky skončila fiaskem. Princ Harry a jeho žena Meghan během ní jednali s akreditovanými novináři jako s naprostým póvlem, což Williama pouze utvrdilo v tom, že on sám se musí před zástupci tisku prezentovat v mnohem přívětivějším světle.

„Všem moc děkuji za účast. Berme naši přítomnost tady jako jakousi skupinovou terapii.“ Učinil tak významný krok ke zlepšení vztahů mezi Palácem a tiskem, které po bratrově jihoafrické cestě utrpěly značné trhliny. Svým gestem si začal dláždit cestu k budoucí roli vůdce monarchie.

Mnozí měli pocit, jako kdyby se dívali na prince a princeznu z Walesu v dobách jejich mládí, ale s laťkou nastavenou o stupínek výš. Od okamžiku, kdy William nastoupil do letadla v dokonale padnoucím obleku, potvrdil svou roli supervelvyslance. Novinářům předával informace se znovunalezenou sebejistotou a mnohé z nich přitom oslovoval křestním jménem. Později se se stejnou lehkostí vmísil i mezi fotografy. Ve společnosti novinářů již nepůsobil zdaleka tak nervózně a nepřístupně, jak tomu bývalo v minulosti. Byl sám sebou a choval se naprosto přirozeně. V následujících dnech jsme se stali svědky měkké síly diplomacie na té nejvyšší úrovni.

Po celou dobu oficiální návštěvy Pákistánu, která se konala na pozvání premiéra Imrana Chána, bývalého přítele Williamovy zesnulé matky Diany, princezny z Walesu, se stále hovořilo o hrozivé

bouři během letu. Třetí den návštěvy odletěl královský pár vrtulníkem na sever země do oblasti Čitrál v provincii Chajbar Paštúnchwá, aby si prohlédl tající ledovec. Tento let už našťestí nebyl tak dramatický. Totéž se bohužel nedalo konstatovat při pohledu na zmenšující se plochu ledovce. Catherine to okomentovala slovy: „Všichni neustále mluví o tom, že musíme chránit životní prostředí. Musíme se o něj ale především začít zajímat, což není dost dobře možné, pokud o této problematice nic nevíme. Proto jsme považovali za důležité se sem vypravit.“ William byl rozhodnutý se v debatách o změně klimatu sám aktivně angažovat. Vzhledem k tomu, že ho na cestách doprovázel významný dokumentarista Nick Kent, byl na toto téma natočen film s názvem *Prince William: A Planet for Us All*, který odvysílala 5. října 2020 televize ITV, a v němž vévoda vysvětluje, co ho k tomuto postoji motivovalo. William v dokumentu říká, že se nyní jako otec dívá na celou problematiku jinak. „Cítím, že je mou povinností a naší kolektivní odpovědností zanechat planetu v lepším stavu pro naše děti. Můj dědeček (zesnulý princ Philip, vévoda z Edinburghu, 1921–2021) i můj otec a já se již mnoho let zabýváme ochranou životního prostředí. Dědeček v tomto ohledu předběhl svou dobu. Rovněž otec. A já chci udělat vše pro to, aby se mě George za dvacet let nezeptal, zda jsem i já myslel na budoucnost. Protože pokud mi takovou otázku položí, bude to znamenat, že už je pozdě.“

Skutečnost, že William sdílí své životní poslání prostřednictvím televizní obrazovky, pro mě není překvapením. Právě zde totiž nejlépe vynikne jeho přirozená laskavost. Má svou vizi a rozhodl se ji následovat. Dokáže tak vystoupit ze stínu své zesulé matky Dia-

ny, princezny z Walesu, svého otce, prince z Walesu, neúnavného bojovníka za záchranu životního prostředí, a také z poněkud vyumělkované veřejné spolupráce s bratrem Harrym v dobách před sňatkem s Catherine.

Na první pohled by se mohlo zdát, že má čtyřicetiletý William vše, co si muž může přát: oddanou a krásnou manželku, tři zdravé děti, osobní bohatství, dva nádherné domy (luxusní apartmán 1A v Kensingtonském paláci a venkovské sídlo Anmer Hall v Sandringhamu v hrabství Norfolk), všeobecný respekt a rostoucí uznání na světové scéně. Sám William přiznává, že ho doposud provázelo štěstí. Nyní se ale ocitl na životní křižovatce – a rozhodně nehodlá marnit čas. O jeho osobním růstu něco napovídají i dřívější televizní dokumenty na téma duševního zdraví.

Podle mého názoru je to však právě tematika ochrany životního prostředí a jeho odhodlání využít své slávy a vlivu k tomu, aby propojil nadšení mladé generace s jistým skepticismem generace starších. Stane se tak hnací silou a tím, čím bude do budoucna definována jeho osobnost a vláda. William zaníceně hovoří o generačních změnách a je patrné, že přistupuje s jistou netrpělivostí k těm, kdo nejsou ochotni přijít s konkrétními činy.

„Tuto generační propast je třeba překlenout, aby starší politici představitelé pochopili, že to mladá generace myslí vážně. Chtějí chránit svou budoucnost. Je mou povinností jim pomoci, aby jejich hlasy byly slyšet,“ říká ve filmu Nicka Kenta. Je to silné sdělení, vyjádření skutečného záměru.

William již od dětství miluje přírodu, a proto se rozhodl pro studium geografie na univerzitě v St Andrews. Na této starobylé

skotské instituci se setkal se svou budoucí ženou Catherine, která zde rovněž studovala. Jeho otec Charles, jenž pronesl svůj první významný projev na téma životního prostředí v únoru 1970, mu vždy vštěpoval, jak důležitá a křehká je příroda. Mezi průkopníky ochrany životního prostředí patřil i jeho dědeček, který se v roce 1961 podílel na založení British National Appeal, první národní organizace v rámci Světového fondu na ochranu přírody (WWF), a stal se jejím předsedou.

Williamova snaha dosáhnout změn je motivována láskou k jeho vlastním dětem a empatií vůči mladé generaci. „Otcovství mi dalo nový smysl bytí,“ přiznává. „Od doby, kdy se součástí mého života stali George, Charlotte a Louis, se na svět dívám jinýma očima,“ svěčuje se v dokumentu *Prince William: A Planet for Us All*.

Přestože si uvědomuje, jaké škody jsme na přírodě napáchali, zachovává si pozitivní nadhled. Chápe naléhavost situace, ale neztrácí naději. Od Liverpoolu až po skotské pobřeží jsou to právě mladí lidé, kteří udávají směr a přinášejí zásadní změny. William se zajímá o práci devatenáctileté švédské aktivistky Greta Thunbergové, jež vybízí mladé lidi k činu, ale inspirují ho i děti, které se zasloužily o změny ve svých vlastních domovech.

„Měl jsem velké štěstí, že jsem mohl přečkat lockdown právě tady, obklopen přírodou,“ svěřil se během natáčení na královském panství Sandringham v Norfolku, kde má William své venkovské sídlo Anmer Hall. „Nemohu mluvit o koronaviru, aniž bych nezmínil, kolik lidí naneštěstí přišlo o život a jak velká to byla tragédie. Ale domnívám se, že pokud existuje alespoň nějaký paprsek naděje, pak je to právě možnost se zastavit a přehodnotit naše priority.“

Je povzbuzující vyslechnout si příběhy lidí, kteří si v tom období začali užívat přírody a vážit si jí, přičemž objevovali věci, jichž by si dříve nikdy nevšimli. Mnoho organizací se zmobilizovalo do takové míry jako nikdy předtím. Ať už se jedná o spolupráci v oblasti výzkumu, sdílení odborných znalostí nebo vyhledávání financí na podporu občanů. Pokud bychom dokázali nalézt stejnou motivaci v oblasti životního prostředí, znamenalo by to skutečně zásadní krok vpřed. Nezáleží na tom, zda se jedná o investice nebo udržitelnou módu. Musíme se pustit do obnovy s ohledem na přírodu. Od mladých lidí nikdy neuslyšíte, že něco není možné.“² Později se vyjádřil k životu na Anmer Hall: „Je to výjimečné místo, mimořádně klidné. A my si velmi vážíme toho, že můžeme žít tady na venkově. Na pastvinách se tu pasou ovce, na rybníku jsou kachny a husy. Je to fantastické místo k životu.“

William je velkým obdivovatelem sira Davida Attenborougha a v roce 2019 měl možnost s ním pohovořit na setkání Světového ekonomického fóra v Davosu. „Svět čelí obrovským problémům,“ nechal se slyšet sir David, „a ti, kdo si to uvědomují nejlépe, jsou právě mladí lidé, kteří tento svět zdědí.“ William se také objevil v dokumentu Nicka Kenta natáčeném v Tanzanii, kde měl možnost prohlédnout si sklad slonoviny, ve kterém bylo téměř 43 000 zabavených klů v tržní hodnotě přibližně 50 milionů liber. Po návratu do Londýna pak sezval světové lídry na mezinárodní konferenci o boji proti nelegálnímu obchodu s divokými zvířaty. „Pokud nedokážeme zastavit toto, jak můžeme chtít vyřešit změnu klimatu?“ argumentoval.

Williama přesto neopouští optimismus a věří, že může dát mladým lidem naději a že je ještě čas na nápravu. A je to právě víra

v lepší zítřky, kterou kolem sebe dokáže tak úspěšně šířit. Jen několik dní po premiéře dokumentu oznámil svůj doposud nejambicióznější projekt: cenu Earthshot v hodnotě 50 milionů liber za projekty zaměřené na záchranu planety. Je označována jako „historicky nejprestižnější globální ocenění v ochraně životního prostředí“ a klade si za cíl najít do roku 2030 řešení pro zlepšení života na Zemi. Každoročně bude uděleno pět cen v hodnotě jednoho milionu liber s cílem přinést nejméně padesát řešení nejpalcivějších světových ekologických problémů. V programovém prohlášení William jednoznačně prokázal, co mu leží na srdci.

„Pokud se narodíte do takové rodiny jako já, historie pro vás není jen prázdný pojem,“ nechal se slyšet William. „Jsem posledním členem rodu, jehož minulost sahá zpět několik generací.“ Potom se dotkl stromu, u kterého stál, a pokračoval: „Tento dub stojí nedaleko hradu Windsor, který je domovem mé rodiny už víc než devět set let. Žilo zde třicet devět panovníků, kteří se těšili z jeho krásného okolí. Sám se tu často procházím a vždycky mě udiví, že některé z těchto stromů, z těchto živých organismů závislých na půdě, dešti a slunci, tu rostly už v době, kdy byl hrad postaven. To znamená, že jsou tyto duby staré už téměř tisíc let.“

Zatímco tu tyto stromy rostly, na naší planetě prožilo svůj život přibližně 35 miliard lidí. To je 35 miliard životů plných naděje, lásky, obav a snů. Lidstvo za tu dobu vynalezlo leteckou dopravu, vakcíny a počítače. Prozkoumali jsme všechny kouty světa, rozluštili lidský genom, a dokonce opustili atmosféru. Inovace přicházejí s neuvěřitelnou rychlostí, ale stejně tak rychle se během života mé babičky, tedy zhruba během posledních devadesáti let, projevil

důsledky našich činů. Jedná se o dopady natolik silné, že ohrožují naše klima, oceány, ovzduší, přírodu a vše, co je na nich závislé. I když tu tento dub stojí již po staletí, nikdy nemusel čelit tak náročnému desetiletí, jakým bylo to poslední.

Vstupujeme do nové dekády s vědomím, že bude tím nejdůležitějším obdobím v naší historii. Vědecké důkazy jsou nesporné. Pokud během následujících deseti let nezareagueme, škody, které jsme napáchali, budou nevratné. Následky pocítí nejen budoucí generace, ale my všichni, kdo tu dnes žijeme. Způsobené škody se navíc nedotknou všech stejně. Nejčastěji zasáhnou ty nejzranitelnější a nejhudší, kteří ke změně klimatu přispěli nejméně. Je to děsivá představa. Můžeme vůbec doufat, že se nám podaří překonat tak obrovské a složité problémy? Mohlo by se zdát, že je to nad naše síly, ale možné to určitě je.

Lidé mají mimořádnou schopnost stanovit si cíle a udělat vše pro to, aby jich dosáhli. Mou inspirací se stala mise prezidenta Johna F. Kennedyho z roku 1961, který se rozhodl vyslat v dalším desetiletí člověka na Měsíc. Nazval ji „Moonshot“. Tehdy to znělo jako naprosté šílenství. Jen krátce předtím byl vypuštěn první satelit. Dostat tak rychle na Měsíc i člověka se zdálo být nemožné. Ale za zdánlivě jednoduchou výzvou se toho skrývalo mnohem víc. Vytyčil si za cíl zorganizovat a změřit naše síly a dovednosti, abychom dosáhli „velkého skoku pro lidstvo“. Tým, který stál za projektem „Moonshot“ dokázal spojit miliony lidí na celém světě a přesvědčit je, že tento odvážný sen není tak nereálný, jak se na první pohled zdálo.“

William zdůraznil, že dnes je naším cílem „Earthshot“ – pokus o záchranu planety – a za tímto účelem musíme využít stejného

ducha lidské vynalézavosti a odhodlání. Podle jeho slov je nutné společně chránit a obnovovat přírodu, vyčistit vzduch a oživit oceány. Jeho ambicí je „vybudovat svět bez odpadu a vyřešit klimatickou krizi“. Dále pak dodal: „Pokud těchto cílů dosáhneme do roku 2030, náš život se nezhorší. Máme moc a potenciál zasadit se o to, aby tu windsorské duby rostly dalších tisíc let a s nimi prospíval i veškerý život na Zemi. Abychom zachránili naši planetu, jsme nuceni využít toho nejlepšího, co může naše generace nabídnout. Nemáme na výběr, musíme to dokázat.“

Každý, kdo by měl jakékoli pochybnosti o Williamově upřímnosti nebo o jeho vizi pro budoucnost, by si měl jeho inspirativní slova číst znovu a znovu. Toto je jeho plán, jak dosáhnout skutečné změny.

KAPITOLA PRVNÍ

MALÝ PRINC

„Jsem tak vděčný, že jsem mohl po celou dobu zůstat s Dianou, protože mi to dalo pocit, že jsem se na procesu zrození podílel i já. Odměnou mi byl pohled na toho malého človíčka, který patřil jen nám, ale zároveň jsem cítil, že patří i všem ostatním.“

Princ Charles o narození svého syna prince Williama v roce 1982.³

Princ z Walesu zářil štěstím, když se dne 21. června 1982 vynořil z Lindoova křídla nemocnice St. Mary v Paddingtonu v západním Londýně. Jeho manželka princezna Diana tu jen krátce předtím přivedla na svět jejich zdravého modrookého syna. Děťátko se narodilo po třináctihodinovém porodu přesně ve 21:03. Princ Charles byl celou dobu po boku své ženy, až do okamžiku, kdy malý William přišel na svět.

„Miminko váží 3,2 kg a ozývá se hlasitým pláčem,“ potvrdila mluvčí Buckinghamského paláce. „Princ z Walesu byl přítomen u porodu. Zatím vám nemůžeme sdělit žádná možná jména,“ dodala. Později vyšlo najevo, že porod musel být vyvolán. Stalo se tak na doporučení královského gynekologa, sira George Pinkera

KCVO (Rytířský komandér Královského viktoriánského řádu), mezinárodně uznávaného porodníka, který měl princeznu v péči během celého těhotenství. Další informací bylo, že se princezna rozhodla родit vestoje.

Krátce po narození syna zatelefonoval Charles z nemocnice královně, která byla z té zprávy „naprosto nadšená“. Královna Alžběta, královna matka, jež se právě vracela do svého domu v Clarence House, prý také byla „radostí bez sebe“. Poté, co byla informována panovnice, mohla být zpráva předána Charlesovu bratrovi, princí Andrewovi, který v té době sloužil jako pilot vrtulníku ve speciální jednotce Královského námořnictva v jižním Atlantiku během války o Falklandy. Znamenalo to pro něj, že se stal strýcem, ale zároveň také skutečnost, že se posunul o jeden stupeň níže v linii následnictví na trůn za doposud nepojmenovaného novorozence, který byl nyní druhým v pořadí. Následně mohla být radostná zpráva sdělena zbytku královské rodiny.

Před nemocnicí se mezitím shromáždil velký dav, lidé mávali vlajkami a skandovali: „Chceme Charlieho!“ Charles vyšel z nemocnice v elegantním šedém obleku, v doprovodu svého osobního strážce ze Scotland Yardu, superintendenta Johna Macleana. S úsměvem zamířil k davu, kde ho jedna z obdivovatelek políbila na tvář. Zatímco hovořil se zástupci médií, na jeho tváři byla stále znatelná stopa rtěnky.

„Jak se cítíte, pane?“ zeptal se jeden z novinářů a strčil mu před obličej mikrofon.

„Je těžké na to v této chvíli odpovědět,“ zareagoval Charles a ihned dodal: „Samozřejmě cítím úlevu a jsem šťastný. Je to něco

nádherného. Připadám si, jako bych právě dospěl, a stále ještě tu informaci zpracovávám.“

Na otázky ohledně miminka odpověděl: „Daří se mu báječně.“

Novináři ho nepřestávali zasypávat dotazy a některé byly poněkud bizarní:

Má vlásky? „Ano, světlé, spíš do blond. Pravděpodobně ještě časem ztmavnou,“ odpověděl novopečený otec.

Podobá se více Charlesovi, nebo své matce? „To zatím nedokážu říct, nemám tušení,“ odvětil princ.

A další nečekaná otázka: Je to to nejkrásnější miminko na světě? „No, celkem to ujde,“ prohlásil Charles s úsměvem.

Poté se dopředu prodral televizní reportér a položil mu zřejmě tu nejodvážnější otázku dne: „Lidé si tu předtím prozpěvovali: ‚To se ti povedlo, Charlie, hurá na další.‘ Je něco takového v plánu?“

Charles se zatvářil zaskočeně, ale pak s úsměvem odvětil: „To myslíte vážně? Kruci! Dopřejte nám trochu klidu... zkuste se na to zeptat mé ženy. Nemyslím si, že by z toho byla momentálně nadšená.“

Poté se rozloučil s davem provolávajícím: „Třikrát hurá pro prince z Walesu!“ a odcestoval zpět do paláce.

Následujícího dne se čerstvý otec do nemocnice vrátil a znovu radostně čelil zástupu fotografů a novinářů z tisku i z televize, kteří dychtivě toužili po jakékoli informaci o královském novorozenci. Charles se však otázkám na syna umně vyhýbal a raději stočil řeč na ponuré, deštivé počasí. „Není zrovna moc hezky, co?“ Nakonec se ale přece jen uvolil přiblížit se k davu novinářů, kteří byli namačkáni jako sardinky za kovovými policejními zábranami, kde se snažili

získat nejlepší pozici, odkud by mohli pořídit ten nejdůležitější snímek dne: fotografii malého prince.

„Můžete nám říct, jak se daří princezně?“ zeptal se jeden z televizních reportérů. „Má se velmi dobře,“ odpověděl princ.

„A váš syn?“

„I jemu se daří výborně,“ odvětil princ s náznakem úsměvu. „Dnes ráno už mu to slušelo trochu víc.“

Další hlas zvolal: „Kdy si myslíte, že se vaše žena vrátí domů?“

„Pevně doufám, že co nejdříve,“ odpověděl princ.

Média a dav shromážděný před porodnicí nakonec nemuseli čekat dlouho. Během několika hodin a necelé dva dny po příjezdu do nemocnice se před vchodem objevili princ a princezna z Walesu s jejich dítětem v Charlesově náručí. Vypadali jako dokonalý obrázek rodinného štěstí.

Za Dianinými úsměvy se však skrývala bolest, a to jak fyzická, tak psychická. Byla stěží schopna udělat pár kroků a později vzpomínala, jak při pózování fotografům trpěla a už se nemohla dočkat, až bude po všem. Bolestivé byly hlavně její stehy a ona vyprávěla: „Stálo mě obrovské úsilí tam jen tak stát a usmívat se, i když jen pár minut. Jakmile auto zmizelo za rohem z dohledu fotografů, rozbřečela jsem se.“⁴

Během několika minut poté, co zapózovali společně s ošetřujícím personálem na schodech nemocnice, se vrátili domů do apartmánů 8 a 9 v Kensingtonském paláci. Diana se už nemohla dočkat, až se bude moct zavřít doma se svým miminkem a ochránit ho tak před zvědavými pohledy. Zvyk ukazovat se s novorozencem na veřejnosti byl naprostou novinkou. V minulosti se princové

a jejich rodiče před zraky veřejnosti chránili. Jenže v případě tohoto miminka mělo být všechno jinak. Přišlo na svět v době moderních médií a nepretřžitého zpravodajství. Bylo také prvním budoucím britským monarchou, který se narodil v porodnici, a ne v bezpečí za železnými branami paláce.

Buckinghamský palác oznámil, že se budoucí král bude jmenovat princ William z Walesu. Jeho rodiče se po „menší rozeprá“ na jméně shodli a nakonec dospěli ke kompromisu: Diana vybrala jméno William, zatímco Charlesův návrh Arthur se stal druhým jménem. Třetím jménem je Philip na počest Charlesova otce a čtvrtým Louis po hraběti Mountbattenovi z Barmy, jeho prastrýci, který byl zavražděn 27. srpna 1979 společně s dalšími třemi lidmi bombou vyrobenou Thomasem McMahanem z Prozatímní irské republikánské armády. K útoku došlo u pobřeží Mullaghmore v hrabství Sligo v Irsku. McMahon byl odsouzen na doživotí, ale v roce 1998 byl propuštěn na základě Velkopáteční dohody.

Charles si svého syna zamiloval od prvního okamžiku, kdy ho spatřil. Otcovská oddanost tak alespoň nakrátko rozptýlila chmury způsobené manželskými problémy. Příchod prvního syna znamenal pro Charlese velmi mnoho a byl vděčný, že mohl být po celou dobu porodu po Dianině boku. Ostatní členové rodiny však nebyli tak sentimentální jako novopečený otec. Charles si uvědomoval, že William nepatří jen jim, ale v jistém smyslu také každému v Británii. Když malého prince poprvé spatřila královna, proslulá svým britským smyslem pro humor, zažertovala: „Díkybohu, že nemá uši jako jeho otec.“⁵

Královna i princ Philip, oba pravnucci královny Viktorie, pro něž jsou rodinný původ a pokrevní linie nadmíru důležité, byli samozřejmě z královského potomka nadšeni. Na své si přišli i historici, neboť Diana Spencerová pochází z linie dvou nemanželských synů Karla II.: Henryho Fitzroye, 1. vévody z Graftonu, a Charlese Lennox, 1. vévody z Richmondu. To znamená, že Dianin prvozený syn byl předurčen stát se prvním přímým potomkem panovníka rodu Stuartovců, který po mezivládí Olivera Cromwella obnovil monarchii, a má usednout na trůn tři století po jeho smrti na mrtvici v roce 1685, kdy po sobě nezanechal žádné legitimní potomky, kteří by mohli korunu zdědit.⁶

Mladý pár působil navenek šťastně. Všechno ale rozhodně nebylo tak „růžové“, jak situaci označila sama Diana. Přestože se oba radovali z příchodu malého Williama, princezna začala trpět poporodními depresiemi. Zoufale toužila být dobrou matkou, ale ve stavu, kdy se potýkala se silnými emocemi a prudkými výkyvy nálad, se ze šťastného okamžiku nedokázala radovat. Za pár týdnů jí mělo být teprve jednadvacet let a pocity štěstí se u ní střídaly s obdobími temných obav a intenzivních úzkostí. Charles jen bezmocně přihlížel, jak jeho mladá a krásná žena večer před usnutím pláče. Byl zmatený a dělal si o ni starosti, a proto se rozhodl vyhledat pro Dianu odbornou psychiatrickou pomoc. Obrátil se na doktora Alana McGlashana⁷, s nímž ho seznámil Charlesův přítel a mentor, filozof Laurens van der Post. Charles ho požádal nejen o pomoc pro svou ženu Dianu, ale také o poradenství pro sebe, neboť i na jeho psychiku doléhala tíha svazku dvou lidí, kteří si k sobě nedokázali nalézt cestu. Rozpad manželství byl tím posledním, co si v té době

přál, ale všem lidem v jeho okolí i jemu samému bylo stále jasnější, že pokud chtějí vztah zachránit, musí se něco změnit.

„Považoval jsem to za pozitivní krok,“ uvedl jeden z jeho blízkých přátel. „Jednoznačně tím dal najevo, že se snaží manželské problémy řešit už od samého počátku a je připraven udělat cokoli, aby dal jejich vztahu šanci. Uvědomoval si, že to mezi nimi není dobré, a pokusil se hledat řešení dřív, než bude vše nenávratně ztraceno.“⁸ Byla to pravdivá slova. Charlesovy snahy však zůstaly neúspěšné a Diana se stále více uzavírala do sebe ve stavu rostoucí paranoie.

Další krize se dostavila šest týdnů po porodu, kdy se Diana musela připravit na Williamův křest. Ten se měl konat 4. srpna v paláci a princeznu rozhořčilo, že ji do příprav na tento významný den budoucího krále vůbec nezapojili. Později přiznala, že si připadala ostrčená, přestože se jednalo o tak výjimečnou záležitost týkající se jejího syna.⁹ „Nikdo se mě ani nezeptal, jaká denní doba je pro Williama nejvhodnější,“ vzpomínala. „11. hodina dopoledne byl rozhodně ten nejhorší možný čas. Absolvovali jsme nekonečně dlouhá sezení pro fotografie s Williamem a královnou, královnou matkou, Charlesem... Já jsem v tom vlastně nehrála žádnou roli. Ten den se vůbec nic nedařilo. Navíc jsem se necítila dobře a bylo mi do breku. William se pochopitelně taky rozběčel. Prostě asi jen vycítil, že nejsem v pohodě.“ Na záběrech z této události je v jedné chvíli vidět, jak královna pokyne viditelně rozrušené Dianě, aby strčila plačícímu dítěti do úst svůj prst. Novopečená maminka ji poslechne a William se okamžitě uklidní. Jakmile však Diana prst vytáhne, dítě začne znovu křičet.

Princ byl pokřtěn v honosném Hudebním salonu Buckinghamského paláce, stejně jako kdysi jeho otec princ Charles. Pětadvacetiminutový obřad byl naplánován tak, aby proběhl v den dvaosmdesátých narozenin Williamovy prababičky, královny matky. Zúčastnila se ho celá královská rodina kromě prince Andrewa a princezny Margaret, kteří byli v té době v zahraničí.

Obřad vedl canterburský arcibiskup Robert Runcie, a jak je tradicí, William měl na sobě stejný oděv, v jakém byl pokřtěn jeho otec, babička a desítky dalších královských novorozenců před ním: šaty z honitonské krajky, které si královna Viktorie objednala v roce 1841 na křest své dcery Viktorie, královské princezny. Látka původních šatů už ale byla za ta léta příliš křehká, a proto byla královnina švadlena Angela Kellyová pověřena vytvořením jejich kopie.

Na Williamovy křtiny byla z pevnosti Tower do paláce přivezena speciální Liliová křtitelnice, která byla taktéž vyrobena u příležitosti křtu královské princezny Viktorie. Královští potomci se obvykle křtí vodou z řeky Jordán, jíž byl pokřtěn i Ježíš, ale v paláci došly zásoby a musela být použita voda z kohoutku.

Následovala společná fotografie s Williamovými kmotry: králem Konstantinem II., bývalým řeckým králem a bratrancem prince Philipa, lordem Romseyem, vnukem Charlesova milovaného strýce lorda Mountbattena, který tragicky zahynul při atentátu IRA, se sirem Laureensem van der Postem, spisovatelem a mentorem prince Charlese, královninou sestřenicí princeznou Alexandrou, lady Susan Husseyovou, královninou dvorní dámou, a vévodkyní z Westminsteru, Dianinou blízkou přítelkyní.

Na seznamu pozvaných hostů byli pochopitelně i členové Dianiny rodiny: hrabě a hraběnka Spencerovi, její babička Ruth, lady Fermoyová, její matka, ctihodná paní Frances Shand Kyddová, její bratr, vikomt Althorp, a její sestry, lady Sarah McCorquodaleová a lady Jane Fellowesová s manželem Robertem. Nechyběl ani Dianin porodník George Pinker s manželkou, Charlesova bývalá chůva Mabel Andersonová, interiérový designér Dudley Poplak a blízcí přátelé, Anthony Duckworth-Chad s chotí. Pozvání se dostalo také královnině dvorní dámě lady Kathryn Dugdaleové a řediteli královniny kanceláře viceadmirálu siru Peteru Ashmorovi. Mezi hosty byla dokonce i Dianina porodní guru Betty Parsonsová, jejíž speciální relaxační metody využilo od šedesátých let při porodu více než dvacet tisíc nastávajících matek, včetně královniny princezny Diany a Sarah, vévodkyně z Yorku.

Charles se postaral o to, aby se této historické události zúčastnili také lidé z jeho osobního týmu. Vedle společenské smetánky tak byli na Williamově křtu přítomni také všichni Charlesovi věrní zaměstnanci, včetně chůvy, šéfkuchaře, majordoma, komorníka, garderobiéra a policistů ze Scotland Yardu, což jen potvrdilo, jak moc princů na všech těchto lidech záleží. Na seznamu hostů se ocitla také Dianina garderobiérka Evelyn Dagleová, šéfkuchař Mervyn Wycherley, hlavní hospodyně Sheila Tilleyová, Charlesův komorník Ken Stronach a také jejich tým policistů ze Scotland Yardu, včetně Charlesova osobního ochránce superintendanta Johna MacLeana, šéfinpektora Colina Trimminga, seržanta Alana Peterse, seržanta Jamese MacMastera a Dianina osobního ochránce inspektora Grahama Smithe.

Charles byl vždy ke členům svého týmu velmi loajální a věřil, že vzhledem k tomu, s jakou oddaností slouží jeho rodině, měli by být i oni přítomni tomuto historickému okamžiku, jakým jsou křtiny malého Williama, budoucího krále. Diana, která se už tak cítila přehlížená, se naopak nemohla dočkat, až celé to utrpení skončí. „Byla jsem zoufalá. Vždyť jsem teprve nedávno porodila – Williamovi bylo jen šest týdnů. Navíc všechno rozhodli beze mě. Proto ty fotografie vypadají tak příšerně,“ vzpomínala o několik let později, jak je uvedeno v knize Andrewa Mortona *Diana: Její skutečný příběh*. Pořízením oficiálních fotografií byl v tento významný den pověřen několikanásobně oceněný fotograf deníku *Daily Mirror* Kent Gavin, který se u Charlese a královské rodiny těšil velké vážnosti.¹⁰ „Z toho dne si pamatuji, že když bylo focení u konce a já se chystal odejít, uvědomil jsem si, že nám chybí jeden důležitý snímek,“ vyprávěl. „Bylo mi jasné, že to musím zmínit, a tak jsem se obrátil na královnu se slovy, že nám chybí společná fotografie královny matky s Williamem. Královna to zařídila, a tak vznikl onen památný snímek, jeden z nejoblíbenějších Jejího Veličenstva.“

***

Původně plánovaná královská návštěva Austrálie, kterou měli princ a princezna z Walesu podniknout v roce 1983, musela být kvůli Dianině těhotenství odložena. V Buckinghamském paláci však chtěli využít princezniny popularity a byli přesvědčeni, že Australany okouzlí. Palác se uklidňoval skutečností, že návštěvu zorganizovala promonarchická vláda Malcolma Frasera předtím, než byla

poražena republikánsky orientovanou Australskou labouristickou stranou vedenou premiérem Bobem Hawkem. Královna věřila, že by mohla cesta prince a princezny z Walesu přispět alespoň částečně k obnově důvěry v monarchii, jež byla od roku 1975 po „aféře Gougha Whitlama“ vážně narušena. Zástupce Jejího Veličenstva v Austrálii, osmnáctý generální guvernér země sir John Kerr, tehdy způsobil obrovský politický rozruch, když odvolal řádně zvolenou labouristickou vládu premiéra Gougha Whitlama a nahradil ho ve funkci zástupcem opoziční strany. V té době si většina Australanů ani neuvědomovala, že má královnin zástupce takové pravomoci, a aféra vyvolala otázky ohledně politické nezávislosti země na Británii.

Sir John Kerr zbavil Whitlama premiérského úřadu po tzv. úvěrové aféře, kdy Whitlam zatajil informace před parlamentem. Jako první odstoupil 14. října 1975 Rex Connor, ministr pro nerostné suroviny a energetiku. Whitlam požádal Connora o rezignaci po odhalení v deníku *Melbourne Herald*, že Connor usiloval o získání zahraničních půjček prostřednictvím pákistánského bankéře Tiratha Khemlaniho. Connor svým jednáním oklamal parlament a následkem toho uvedl parlament v omyl i Whitlam.

Ve světle těchto událostí však Australané začali zpochybňovat roli královny a jejího zástupce v zemi, stejně jako australský systém konstituční monarchie a parlamentní demokracie, který zrcadlil systém britský. Whitlam a jeho vláda byli de facto odvoláni královnou, protože se mu nepodařilo získat souhlas parlamentu s financováním vládních výdajů a poté odmítl vypsat nové volby. Ze státních dokumentů zveřejněných v roce 2020 vyplynulo, že

královna nebyla o odvolání Whitlama z funkce předsedy vlády dne 11. listopadu předem informována. V dopisech zveřejněných po soudním procesu sir John píše, „že je pro Její Veličenstvo lepší, aby o tom nevěděla“. Z dokumentů je však také zřejmé, že situaci projednával s některými vysokými představiteli Buckinghamského paláce, aby se ujistil, zda má ústavní pravomoc Whitlama odvolat. Jen těžko lze uvěřit, že by tyto osoby informaci královně nepředaly, byť jen na neformální bázi.

Charles a Diana přilétají 18. března 1983 na šestitýdenní oficiální návštěvu Austrálie v doprovodu devítiměsíčního Williama, neboť Diana odmítla zanechat syna doma. Malý William se po přiletu do Alice Springs objevil na schodech Boeingu 707 australského Královského letectva v náručí své chůvy Barbary Barnesové, jež se o něj starala od narození, a australský tisk mu začal láskyplně přezdívat „Billy the Kid“. Charles měl při výběru chůvy hlavní slovo, jelikož byl přesvědčený, že tradiční hodnoty, které jsou tak důležité pro něj samého, může jeho synům vštípit pouze pravá britská chůva. „V minulosti se objevili odborníci, kteří tvrdili, že vědí, jak vychovávat děti,“ prohlásil Charles, „ale po dvaceti letech většinou přišli s tím, že se mýlili. Dovedete si představit všechny ty nebožáky, kteří se jejich radami řídili?“

Diana se raději přikláněla k modernějším teoriím a k učení doktora Benjamina Spocka, o němž tvrdila, že je to její vzdálený příbuzný. Spock prosazoval nový, shovívavější přístup k péči o dítě a přesně v tomto duchu chtěla Diana vychovávat i své syny. Po Williamově narození vyjádřil Charles přání, aby se péče o prvorozeného syna ujala jeho milovaná stará chůva Mabel Andersonová.

Ta sehrála významnou úlohu v období Charlesova dětství a princ byl přesvědčen, že bude tou nejlepší volbou i pro Williama. Diana se proti tomu důrazně ohradila a argumentovala, že je Mabel příliš stará na to, aby se ujala péče o jejich syna, a zároveň také příliš velká tradicionalistka, aby ho mohla vychovávat podle jejich představ. „Objetí vlastní matky je pro každé dítě tím nejlepším,“ prohlásila rezolutně.

Přesto si byla vědoma, že pokud bude chtít vykonávat své veřejné povinnosti princezny z Walesu, bude potřebovat plnohodnotnou pomocnici. Charles brzy pochopil, že Dianu v této záležitosti nepřesvědčí, a nakonec souhlasil s její volbou Barbary Barnesové. Symbolickým ukončením tradic minulosti tak byla i skutečnost, že Barbara neměla jako první královská chůva k dispozici dva lokaje a dvě služebné. „Jsem tu proto, abych princezně pomáhala, ne abych převzala její místo,“ okomentovala tuto skutečnost diplomaticky královská chůva.¹¹ Barbara pochází z rodiny lesníka a její přívětivost ji přímo předurčuje k práci s dětmi. Navíc dokázala vycházet dobře i s Charlesem.

Mezi dalšími členy doprovodného týmu australského turné byl kromě dřívějšího zaměstnance paláce Michaela Fawcetta, jenž se stal Charlesovým osobním komorníkem a hlavním komorníkem královského páru, i šéfkuchař Mervyn Wycherley. Rodina zapózovala fotografům a chůva Barnesová posléze odcestovala s Williamem na farmu ve Woomargamě poblíž Albury, kde se k nim měli Charles s Dianou následujícího dne připojit.

Tiskový tajemník páru Vic Chapman, tehdy jednapadesátiletý, přes metr osmdesát vysoký muž, který v minulosti pracoval jako

tiskový tajemník kanadského premiéra Pierra Trudeaua a je zároveň bývalým hráčem kanadské fotbalové ligy, se před novináři vyjádřil následovně: „Během třicetihodinového letu jsem slyšel prince Williama zaplakat pouze dvakrát.“ Vycítil totiž, že přítomnost Williama bude pro zástupce tisku tou hlavní atrakcí. Rozhodnutí cestovat společně s malým dítětem jednoznačně představovalo porušení tradice, zejména ve srovnání s cestou Jejího Veličenstva do Austrálie v roce 1954. Královna by nikdy necestovala společně s Charlesem, aby se předešlo riziku, že by mohli oba zahynout při případné letecké nehodě. A podobně by neměl ani Charles cestovat se svým novorozeným synem. Williamova přítomnost tak nadobro změnila pravidla hry a australský tisk se zaměřil na Dianu a její vítanou roli moderní matky.

Na této zahraniční cestě toho bylo v sázce hodně. Jednalo se o citlivou záležitost především z politického hlediska, protože Austrálii se tou dobou šířila nová vlna republikánství, kterou prosazoval tehdejší premiér Bob Hawke. Před zahájením královského turné nonšalantně označil budoucího následníka australského trůnu jako „sympatického mladého chlapíka“. Dne 6. března 1983, pouhých dvanáct dní předtím, než se Charles a Diana vypravili na zahraniční návštěvu Austrálie, odpovídal premiér na dotazy televizního moderátora. Na otázku, zda bude Charles dobrým králem, se vyjádřil následovně: „Nemyslím si, že se tu budeme donekonečna bavit o budoucích australských panovnicích.“¹² A dodal, že „lidé si stejně nakonec odhlasují vznik republiky“.

Pokud byli Charles s Dianou do země vysláni proto, aby zachránili korunu před vlivem republikanismu a monarchii před ztrátou

Austrálie, přišli pravděpodobně dost pozdě. Nejbližší budoucnost již zachránilo Hawkeovo volební vítězství. Ačkoli se snažil prosadit nezávislost Austrálie, nepovažoval republikanismus za svou prioritu. Tou byla, jak dal jasně najevo, reforma národní ekonomiky.

Novinářská smečka z Fleet Street (jak se přezdívá skupině reportérů a fotografů, kteří informují o aktivitách královské rodiny) má neustále v hledáčku poutavé titulky – pokud příběh navíc uspokojí vydavatele a pokryje výdaje, pravda jim rozhodně nestojí v cestě. Britské bulvární plátky začaly postupně vykreslovat Dianinu osobnost jako nevyzpytatelnou. James Whitaker z *Daily Mirror*, považovaný za nestora reportérů píšících o královské rodině, již dříve zveřejnil exkluzivní zprávu, že princezna trpí poruchou příjmu potravy. Titulek článku „Obavy o zdraví Lady Di“ s podtitulkem „Znepokojení nad jejími stravovacími návyky“ možná mohly vyznít jako snaha o senzaci, ale Whitaker se i v tomto případě – jako v mnoha jiných v minulosti – trefil do černého.

Dianinu schopnost náročnou cestu ustát nezpochybňovali pouze zástupci tisku. Královna i její poradci si dělali starosti, zda princezna skutečně vše zvládne. „Bude mít dostatek sil?“ Charles naopak nepochyboval, že jeho žena všechny v tomto ohledu překvapí. Jednalo se o jednu z nejnáročnějších zahraničních návštěv: měsíc v Austrálii a dva týdny na Novém Zélandu. Pár měl během cesty urazit téměř 50 000 kilometrů a denně absolvovat někdy i osm oficiálních setkání. Charles byl na podobné tempo zvyklý celý život, ale pro jeho jednadvacetiletou manželku to bylo přece jen příliš. Jak napsala zpravodajka agentury Press Association Grania Forbesová, Její Veličenstvo královna si před zahájením zahra-

niční cesty mladého páru, která musela být schválena královskými poradci, „dělala o Dianu obavy vzhledem k jejímu mládí a zjevné nesmělosti“. Alison Stuartová z deníku *The Sydney Morning Herald* vzpomíná na okamžik, kdy zahraniční novináři vyčkávali příjezd páru do australského Alice Springs. Reportéři prý mezi sebou řešili, jestli se Diana „nervově zhroutí a rozpláče, nebo zda zkolabuje kvůli velkému horku“.¹³

Královské turné se zpočátku nesetkalo s velkou odezvou. V oblasti Severního teritoria se při takových příležitostech scházely většinou jen matky s dětmi a učitelé, případně menší skupinky britských občanů s vlajčkami Spojeného království. Diana si rychle získala srdce všech přítomných dětí a pozitivně se o ní začal vyjadřovat i australský tisk a televize, které s nadšením publikovaly mnoho fotografií a záběrů Charlesovy krásné mladé nevěsty. Na Dianě však bylo znát, že je vyčerpaná. Zdálo se, že má pleť spálenou od slunce a často se jen sklesle dívala do země. Charles, jenž citlivě vnímal rozpoložení své ženy, na omluvu uvedl, že oba ještě trpí časovým posunem. Tři dny poté, co královský pár přicestoval do Austrálie, označil jeden z reportérů agentury Associated Press Dianu nelichotivě jako „červenolící dívku s odhalenýma nohama“.¹⁴ Kritická poznámka se Diany dotkla a před jiným reportérem se hájila tím, že jí „zdejší horko nedělá moc dobře“.

Při návštěvě monolitu Uluru, tehdy známého jako Ayers Rock, působila nejistě. Nezdála se být nervózní, ale oblékla si pro tuto příležitost naprosto nevhodné bílé šaty, které se jí ve větru zvedaly a odhalovaly spodničku a kolena. Po celou dobu s nimi marně zápolila a všudypřítomní fotografové měli o zábavu postaráno. Diana

nakonec odmítla na skálu vystoupat – ne ze strachu, že uklouzne, ale protože věděla, že by při sestupu před novináři z celého světa opět odhalila své spodní prádlo.

Jakmile však princezna překonala únavu spojenou s časovým posunem, začala doslova zářit. S bojovným duchem rodiny Spence-rových ukázala, že svou roli hravě zvládne. Královské turné úspěšně pokračovalo a Charles s Dianou si postupně získali srdce celé země. V hotelu Sheraton Wentworth v Sydney si spolu zatančili. Diana na sobě měla úchvatné tyrkysové šaty a bylo to vůbec poprvé, kdy je někdo natočil při tanci. Charles při jiné příležitosti skóroval gól na zápase póla v Sydney, čímž si vysloužil nadšený jásot obecnstva. V Perthu se zase dostali na titulní stránky novin, protože princ něžně políbil Dianinu ruku na veřejnosti. „Charles se na královském večírku choval jako gentleman“, hlásal titulek londýnského deníku *The Times* z pera neodolatelného dopisovatele Alana Hamiltona, jehož vtipné, někdy až satirické články byly pro čtenáře každodenním potěšením. Hamilton, Skot s dýmku v puse, patřil ke staré škole reportérů z Fleet Street, kterým stačil pouze zápisník, pero a telefon. Při psaní svých článků se posiloval doušky whisky a několika tahy z dýmky. Odmítal se nechat lákat moderními technologiemi, mobilní telefon začal používat až na sklonku svého profesního života a nikdy nevzal do ruky notebook. O královské rodině psal třicet let. V roce 2008 odešel do důchodu a v roce 2013 zemřel. Byl to můj dobrý přítel a rádce.

Zatímco Charles s Dianou cestovali napříč Austrálií a okouzlovali davy místních obyvatel, William zůstával se svou chůvou, kuchařem Wycherleym, druhým komorníkem Fawcettem a osobními

strážci ze Scotland Yardu na ovčí farmě, kde kdysi pobýval i Ronald Reagan. Královský pár syna navštěvoval v průběhu turné tak často, jak to jen bylo možné.¹⁵ Při každém návratu si Charles neodpustil poznamenat, že je jejich personál čím dál tím opálenější. Vtipné na tom všem bylo, že pokaždé, když se královská dvojice na farmu vrátila, lilo jako z konve. Pro Dianu ale bylo podstatné jen to, že může trávit čas se svým synem.

Usedlost se šesti ložnicemi patřila Gordonovi a Margaret Darlingovým a stála na pozemku o rozloze zhruba deseti kilometrů čtverečních. Tisk popisoval přilehlou obec v Novém Jižním Walesu jako typické australské venkovské městečko. Nacházela se nedaleko letiště, zhruba na půl cesty mezi Sydney a Melbourne a pro Williamův pobyt se jevila jako bezpečné místo. Manžele Darlingovy sice trochu překvapilo, ale zároveň je také „nesmírně potěšilo“, když je zástupci paláce kontaktovali s žádostí, zda by mohli dům uvolnit a nabídnout usedlost k pronájmu královskému páru.

Dům střežila místní, plně ozbrojená jednotka taktického zásohového týmu. Rovněž vzdušný prostor nad rančem byl zabezpečen a na pozemku čekal přistavený vrtulník.¹⁶ Šéfkuchař Wycherley často vyrážel za nákupy do nedalekého Holbrooku, aby byla kuchyně plně zásobená, ale královský pár po návratu pokaždé vyžadoval jen úplně obyčejná jídla. Diana si ráda pochutnávala například na uzeninách.

Když zase odjeli, William se mohl v doprovodu chůvy Barnesové projíždět po usedlosti. Občas ho vzala i k ubikacím místních *jackeroos* – mužů, kteří se zde zaučují v práci s ovцами a dobyt看em. Malý princ se vždy spokojeně usmíval ze své autosedačky. Uvnitř

domu lezl William po čtyřech z pokoje do pokoje a zaměstnanci měli co dělat, aby mu stačili.

Charles s Dianou se pracovním povinností nevyhnuli ani při návratech do města. Setkali se zde například s dětmi z místní školy a zúčastnili se nedělní bohoslužby v anglikánském kostele svatého Pavla v nedalekém Holbrookku, během níž Charles předčítal z evangelia.

Dianina popularita brzy začala zastíňovat Charlese. „Lidé z Riverlandu se přišli podívat na princeznu z Walesu a nebyli zklamáni,“ uvedl jeden z členů jejího týmu. Otevřeně si s lidmi povídala o malém Williamovi a jeho zdraví nebo třeba o počasí. Jedné starší dámy se dokonce s žertem zeptala, zda nemá v piknikovém košíčku whisky. Jakmile se Diana někde objevila, všichni se kolem ní hned nahrnuli. Deník *Melbourne Herald* zveřejnil 15. dubna obrázek mapy Austrálie, na kterém bylo velké srdce. Titulek zněl: „Princezna Diana zanechala svou stopu!“ O dva dny později se podobně vyjádřil i *Sydney Morning Herald* v článku s názvem „Královna je z Di nadšená!“ Charles se naopak nevyhnul kritice Australanů, kteří nedocenili jeho specifický typ humoru. Rozhořčení milovníci zvířat ho zasypali dopisy poté, co zavtipkoval, že Williama krmí „teplým mlékem a mletým klokaním masem“.

Londýnský *Evening Standard* napsal: „Díky této návštěvě se myšlenky republikanismu vrátily zpět o deset let.“

Diana si publikum získávala především veselými historkami o jejích malém synovi: Ano, William je skutečně zamilovaný do svého plyšového koaly. Zároveň si však uvědomovala, že zatímco ji Charles za její úspěchy chválí, ve skutečnosti mu to příjemné není.

Jako budoucí král byl vždy tou hlavní hvězdou on a nesnesl, aby na sebe veškerou pozornost strhával někdo jiný. V rozhovoru pro BBC v roce 1995 princezna přiznala, jak moc ho během návštěvy Austrálie zájem lidí o její osobu iritoval. „Všude, kam jsme v Austrálii přijeli, se ozývalo: ‚Tamhle je Diana!‘ Pokud jste tak hrdý jako můj manžel a slyšíte podobné komentáře každý den po dobu čtyř týdnů, začnou vám postupně vadit. Místo abyste s ostatními sdíleli jejich radost, začne vám to lézt na nervy a tváříte se našťavaně.“

Královská cesta ale ještě zdaleka nebyla u konce. Nyní měli na programu dvoutýdenní turné po Novém Zélandu, kde přistáli 17. dubna. Hned následujícího dne je v zaplněném Eden Parku očekávalo třicet pět tisíc dětí. Nejprve museli podstoupit výzvu v podobě maorského přivítání – prvního z mnoha na jejich cestě. Královská delegace se tak ocitla tváří v tvář potetovaným a spoře oděným válečníkům, a zatímco je jejich průvod míjel, Maorové na ně vyplazovali jazyk, gestikulovali a šermovali svými zbraněmi. Teprve až když Charles zvedl ze země dřevěnou hůl, čímž potvrdil, že přichází v míru, oslavy mohly začít. Následoval vyčerpávající program, ale Diana již nyní byla ve skvělé formě a oslňovala davy všude tam, kde se objevila.

Místní tisk na ni nepřestával pět chválů a fascinovaně komentoval její šatník. Na setkání v parlamentu s premiérem Robertem Muldoonem si oblékla šaty od Davida a Elizabeth Emanuelových. Na letecké základně Královského novozélandského letectva v Christchurchi na sobě měla kabát od Catherine Walkerové a klobouk od Johna Boyda. Ve městě Manukau u Aucklandu se objevila v kostýmku Jan van Veldena a na baletním galavečeru v Aucklandu uchvátila publikum v róbě od Donalda Campbella. Během ces-

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Princ William: zrození moderního monarchy***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.